

nigs der Kinnara Lot. de la b. l. 3.

1. धर्मधानु (धर्म + धानु) m. das Element des Gesetzes (oder des Seins), einer der 18 Dhātu bei den Buddhisten, BURN. in Lot. de la b. l. 511. f. g. WASSILJEV 296. 297. 333. VJUTP. 3. 14.

2. धर्मधानु (wie eben) m. ein Buddha (dessen Dhātu der Dharma ist), TRIK. 1, 1. 9. H. 232.

धर्मधानुवागीश्वर (1. धर्म + वाच् + ई) m. N. pr. einer Gottheit: °सा-धन VAGRĀSANAŚDHANAM. 24.

धर्मधृक् (धर्म + धृक्) m. Aufrechterhalter des Gesetzes, des Rechts; N. pr. eines Sohnes des Āyaphalka HARIV. 1918. VP. 433 (Dharmadhris, im Ind. Dharmadris). — Vgl. धर्मभूत्.

धर्मयत्न (धर्म + धृत्) adj. das Gesetz u. s. w. beobachtend: यत्राकृन्व-धर्मयतो नमोसि AV. 4, 23, 1.

धर्मधत्त (धर्म + धत्त) 1) adj. der das Gesetz zur Standarte hat, Beiw. der Sonne MBh. 3, 149. die Tugend zur Schan tragend, die Tugend als Aushängeschild brauchend. heuchlerisch Buḡ. P. 3, 32, 39. — 2) m. N. pr. eines Königs von Mithilā, eines Sohnes des Kuṣadhvaḡa und Vaters von Amitadhvaḡa und von Kṛtadhvaḡa, VP. 643. Buḡ. P. 9, 13, 19. eines Bruders des Kuṣadhvaḡa BRAHMAVIV. P. in Verz. d. Oxf. H. 24, a, 15. N. pr. eines Königs von Kāṅkanapura VER. ebend. 152, b, 31. einer anderen Person LALIT. 167.

धर्मधत्तिन् (wie eben) adj. die Tugend zur Schau tragend, die Tugend als Aushängeschild brauchend, heuchlerisch AK. 2, 7, 53. H. 836. M. 4, 195.

1. धर्मन् (von धृ) m. 1) Träger, Erhalter; Ordner NIR. 9, 25. पितुं नु स्तोयं महे धर्माणं तविषीम् RV. 1, 187, 1. धर्मा भुवद्वन्त्यस्य राज्ञो 9, 97, 23. ते धर्माणां ग्रामस्ते ब्रह्मभिः सिञ्चतीरिव 10, 21, 3. धर्माणाम्नि विद्वत्स्य सार्धन्म् 92, 2. — 2) N. pr. eines Sohnes des Brhadraḡa und Vaters des Kṛtāmḡaja VP. 463.

2. धर्मन् (wie eben) n. die ältere Form für das spätere धर्म; in der nachvedischen Sprache meist nur am Ende eines adj. comp. (parox.) P. 5, 4, 124. VOP. 6, 28. 1) Stütze, Unterlage; Halt: मित्रावरुणो वातार-तः परि धत्ता ध्रुवेण धर्मणा VS. 2, 3, 5, 27. तस्यां नो देवः संविता धर्म साविषत् 9, 5. देवो धर्मन्धरुणे सेडयो नृन् RV. 5, 15, 2. 10, 170, 2. — 2) Gesetz, Ordnung; Brauch. Art und Weise: तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् RV. 4, 164, 43. 50. 3, 17, 1. तस्यान् धर्म प्र यज्ञ 5. 10, 149, 3. धर्माणि धा-र्यन् 4, 22, 18. धर्माणि सन्ता न द्वेडयत् 3, 3, 1. यत्तव धर्मा युगेयिम् 7, 89, 5. 5, 26, 6. अद्यन्तं धर्मणाम् (अग्रिम्) 8, 43, 24. धर्मणास्पतिः Soma 9, 35, 6. Agni VS. 10, 29. व्रता देवानां मनुष्यश्च धर्मभिः RV. 3, 60, 6. व्रतेन स्यो धुवन्तेमा धर्मणा यातयन्ता 5, 72, 2. धर्मणा, व्रता, ऋतेन 63, 7. वावा-पृथिवी वरुणस्य धर्मणा विष्कमिते 6, 70, 1. 9, 103, 17. प्र प्रज्ञाभिर्ज्ञायते धर्मणास्वर्णि nach der natürlichen Ordnung, nach der Reihe 6, 70, 3. स्वानुश्च सत्यं जगत्तश्च धर्माणि पुत्रस्य पात्रः यद्म् Ordnung so v. a. Reihe, Reich, Gebiet 1, 159, 3. अस्मैप्रमिन्देवः पद्या धर्मवृत्तस्य सुश्रियः 9, 7, 1. यस्मै विष्णुस्त्रीणि पदा विचक्रम उप मित्रस्य धर्मभिः in der Eigenschaft eines Freundes oder nach Freundessitte VĀLAKH. 4, 3. instr. sg. und pl. nach der Ordnung, — Reihe, regelmässig, wie es sich gehört, (nach dem in-tern Gesetz: einer Sache u. s. w.) naturgemäss: यः पृथिवींश्च प्रस्वश्च धर्मणाधि दाने व्यपनोर्धारयः RV. 2, 13, 7. सूर्यं चतुर्गच्छन् वार्तमान्मा

द्यो च गच्छ पृथिवी च धर्मणा 10, 16, 3. पत्नी त्वमसि धर्मणाहं गृह्यतिस्त-वे rite AV. 14, 1, 51. अनाधृष्या तव पात्राणि धर्मणा RV. 10, 44, 5. ययोर्धम् धर्मणा रोचते वृक्ष 63, 5. व्यानशिः पवसे सोम धर्मभिः 9, 86, 5. 107, 24. उत मित्रो भवसि धर्मभिः 5, 81, 4. Aus der späteren Literatur: कालध-र्मन् (s. auch u. कालधर्म) das Gesetz der Zeit, der unvermeidliche Tod HARIV. 4761. दगरवस्तदा । समयव्यत देहस्य कालपर्यायधर्मणा MBh. 3, 15974. शब्दादिधर्मणा Eigenschaft, charakteristisches Merkmal Buḡ. P. 3, 32, 28. In den folgenden Stellen am Ende eines adj. comp.: त्यक्त-धर्मान् स्त्रीषु ज्ञातिषु गोषु च Pflicht MBh. 13, 4519. विदितं ° ÇĀK. 40, 4. उच्छ° dessen Art und Weise es ist Körner nachzulesen MBh. 3, 15425. अयमात्मानुच्छिन्तिधर्मा nicht der Vernichtung unterworfen ÇĀT. Br. 14, 7, 3, 15. DIVYĀVAD. bei BURN. INTR. 174, N. विनाश° der Vernichtung un-terworfen RAGH. 8, 10. फेन°, फल° die Eigentümlichkeit des Schaums, der Früchte habend, diesen ähnlich MBh. 3, 1377. निपत्तो दस्युधर्माणाः wie Räuber sich benehmend Buḡ. P. 8, 9, 1. चिद्धर्मन् die Intelligenz zum Attribut habend KAP. 1, 147. — 3) Bestimmung, Verfügung: व-राय ते पात्रं धर्मणि तनो यज्ञो मत्तो ब्रह्माग्यते वचः RV. 10, 30, 6. तस्य भर्माणे भवनाय देवा धर्मणे के स्वधया प्रव्रतन् (हविः) 88, 1 (NIR. 7, 25). श्लो-कं देवः कृणुते स्वाय धर्मणे sich selbst zu Liebe 4, 33, 3. सोमस्य राज्ञो वरुणस्य धर्मणि वृक्षपतेरनुमत्या उ धर्मणि unter Genehmigung 10, 167, 3. पदेकस्याधि धर्मणि (चक्रम) wider das Interesse oder den Willen des Einen VS. 20, 17. — Vgl. जत्र°, जेम°, जय°, नाना°, सत्य°, सु°.

धर्मनद् (धर्म + नद्) n. (sc. तीर्थ, सरस्) N. pr. eines heiligen Teiches, nach der Sage einer Verwandlung des Gottes Dharma, SKANDA-P. in Verz. d. Oxf. H. 71, a, Kap. 89.

धर्मनन्दन (धर्म + न°) m. ein Sohn des Gottes Dharma; pl. die Söhne des Pāṇdu Buḡ. P. 4, 9, 12. — Vgl. धर्मज, धर्मपुत्र, धर्मसुत.

धर्मनन्दिन् (धर्म + न°) m. N. pr. eines Buddhisten, der heilige Schrif-ten in's Chinesische übersetzt hat, Vie de HIOUN-TSANG 322.

धर्मनाथ (धर्म + नाथ) m. der rechtmässige Beschützer: सर्वस्य लोकस्य (रामः) R. 5, 33, 39.

धर्मनाभ (धर्म + नाभ = नाभि) m. 1) Bein. Vishṇu's H. c. 71. — 2) N. pr. eines Königs Verz. d. Oxf. H. No. 194.

धर्मनेत्र (धर्म + नेत्र) m. N. pr. eines Grosssohnes des Dhṛtarāṣṭra MBh. 1, 3749. eines Sohnes des Tāṇsu und Vaters des Dushmanta (Dushjanta) HARIV. 1720. fgg. BRAHMA-P. in VP. 448, N. 13. eines Soh-nes des Haihaja HARIV. 1843. VP. 416. eines Sohnes des Suvrata VP. 463, N. 13 nach Buḡ. P., wo aber BURNOUT धर्मसूत्र hat.

धर्मपट्ट (धर्म + पट्ट) m. die Binde des Gesetzes: °पट्टावबद्ध VJUTP. 164.

धर्मपटून (धर्म + प°) n. wohl = धर्मपत्तन 1. VARĀH. BRH. S. 14, 14.

धर्मपति (धर्म + प°) m. gaṇa अक्षयपत्यादि zu P. 4, 1, 84. Herr —, Hü-ter der Ordnung und des Gesetzes VS. 9, 39. ÇĀT. Br. 5, 3, 9. — Vgl. धर्मपत.

धर्मपत्तन (धर्म + प°) n. 1) die Stadt des Gesetzes, Bein. der Stadt ÇĀVANTĪ TRIK. 2, 1, 13. Vgl. धर्मपटून. — 2) Pfeffer AK. 2, 9, 36. RAT-NAM. 93; vgl. धर्म°.

धर्मपत्त (धर्म + प°) n. Ficus glomerata Roxb. (यज्ञोदुम्बर) ÇĀBUK. im ÇKDn.